

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag die betrekking heeft op de hoofdgedachte van de tekst worden 2 scorepunten toegekend.

Aan het juiste antwoord op de overige meerkeuzevragen wordt 1 scorepunt toegekend.

Tekst 1 De evolutie leert ons geen moraal

1 maximumscore 1

alinea 16

2 C 1

3 maximumscore 3

De kern van een goed antwoord is:

- Evolutie verloopt zeer langzaam 1
- De oorsprong van menselijke eigenschappen moet dus te vinden zijn bij apen / bij andere dieren 1
- Dat geldt ook voor moreel gedrag 1

Maximumlengte van het antwoord: 50 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

4 maximumscore 3

De kern van een goed antwoord is:

standpunt	< al gegeven > Volgens De Waal is het gedrag van apen een voorbeeld voor de mens.
weerlegging	Het gedrag van apen duidt niet op empathie, maar op zelfzucht / Apen dekken zich in tegen agressie.
conclusie	De natuur / het dierenrijk biedt ons geen voorbeeld / aanknopingspunt voor moraal.
aanbeveling	Beter is het om te onderzoeken hoe de mens tot een moreel wezen is geëvolueerd.

per juist benoemd element 1

Maximumlengte van het antwoord: 50 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

5 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Volgens De Waal laten apen zich leiden door eerlijkheid en empathie/verzoening/troost 1
- Volgens de tekst dekken apen zich in tegen angst voor agressie/geweld / willen apen met hun gedrag agressie vermijden 1

Maximumlengte van het antwoord: 25 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

6 C 1

7 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Alinea 11 en 12 van tekst 1: (We kunnen niets leren van de natuur): kijk maar naar Hume / daar waarschuwde Hume ook al voor 1
- Tekstfragment: (We kunnen wel leren van de natuur): kijk maar naar de (resultaten van de) neurowetenschappen 1

Beoordeel de spelling.

Vraag	Antwoord	Scores
8	maximumscore 2	
	De kern van een goed antwoord is:	
	• Het betreft argumentatie op basis van autoriteit	1
	• Deze argumentatie is wel overtuigend, omdat ze gebaseerd op de overtuiging van veel deskundigen in de neurowetenschappen	1
	of	
	• Het betreft argumentatie op basis van autoriteit	1
	• Deze argumentatie is niet overtuigend, omdat wel de werkwijze van de deskundigen op het betreffende vakgebied wordt beschreven, maar niet de conclusies / omdat de deskundigen verbanden zien die nog aangetoond moeten worden	1
	of	
	• Het betreft argumentatie op basis van vergelijking	1
	• Deze argumentatie is wel overtuigend, want als je mensen met ratten kunt vergelijken, is de vergelijking van mensen met apen zeker aanvaardbaar	1
	of	
	• Het betreft argumentatie op basis van vergelijking	1
	• Deze argumentatie is niet overtuigend, want de vergelijking tussen mensen en ratten is van geheel andere orde / omvat veel meer verschillen dan de vergelijking van mensen met apen	1
	<i>Maximumlengte van het antwoord: 40 woorden.</i>	
	<i>Beoordeel de spelling en grammatica.</i>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

9 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Het betreft argumentatie op basis van vergelijking 1
- De argumentatie is wel overtuigend, omdat onderzoek laat zien dat mensen en apen evenveel neuronen in hun hersenen hebben / omdat een mensenbrein zich niet onderscheidt van een groot apenbrein 1

of

- Het betreft argumentatie op basis van vergelijking 1
- De argumentatie is niet overtuigend, omdat het menselijk brein en het apenbrein weliswaar fysiek op elkaar lijken, maar dat zegt niets over het bestaan van emoties bij dieren / maar daarmee zijn emoties bij dieren nog niet aangetoond 1

*Maximumlengte van het antwoord: 50 woorden.
Beoordeel de spelling en grammatica.*

10 maximumscore 2

	Chomsky	Levinson
bij wie ontstaan?	alleen bij de mens	bij mensachtigen
wanneer ontstaan?	ongeveer 100.000 jaar geleden	meer dan 60.000 jaar geleden

- indien vier elementen goed 2
- indien drie elementen goed 1
- indien twee of minder elementen goed 0

Beoordeel de spelling.

11 maximumscore 2

Twee van onderstaande:

- “vermakelijk tijdverdrijf” (regel 226)
- “pseudowetenschappelijke” (regels 231-232) / “pseudowetenschap” (regels 235-236)
- “verzinsels” (regels 232)
- “ontmaskeren” (regel 236)

- voor maximaal twee elementen uit bovenstaande:
per juist element 1

Beoordeel de spelling.

Vraag	Antwoord	Scores
12	C	1
13	D	2
14	maximumscore 2 uitspraken 4 en 5	
	per juiste uitspraak	1
15	C	1
16	maximumscore 3 uitspraken 2, 4 en 6	
	per juiste uitspraak	1
17	maximumscore 3 1 F 2 F 3 W 4 W 5 W	
	indien vijf goed	3
	indien vier goed	2
	indien drie goed	1
	indien twee of minder goed	0

Tekst 2 Nee, meneer de politicus, mijn statistieken zijn niet links

18	D	1
19	B	1
20	maximumscore 2 De kern van een goed antwoord is:	
	• Politici krijgen een groter electoraal gewin	1
	• Er vindt geen serieus debat meer plaats	1

Beoordeel de spelling en grammatica.

Vraag	Antwoord	Scores
21	<p>maximumscore 3</p> <p>De kern van een goed antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wetenschappers moeten openheid betrachten / toegeven dat ze soms bevooroordeeld zijn (alinea 5) • Wetenschappers moeten uitleggen dat ze elkaars ideeën niet op inhoud controleren, maar wel elkaars onderzoeksmethoden controleren (alinea 6) • Wetenschappers moeten zich beperken tot uitspraken waarover het wetenschappelijk forum het eens is / moeten kritische kanttekeningen plaatsen bij bewijsvoering op basis van een enkel onderzoek (alinea 7) <p><i>Maximumlengte van het antwoord: 60 woorden. Beoordeel de spelling en grammatica.</i></p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
22	D	1
23	B	1

Tekst 3 Kunnen we normaler doen over eten?

24	<p>maximumscore 2</p> <p>De kern van een goed antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nieuwe technologie die gebruikt wordt in de voedselindustrie – mogelijke gezondheidsrisico's – (betwistbare) voorlichting over wat gezond is 	
	indien drie goed	2
	indien twee goed	1
	indien een of geen goed	0
	<i>Beoordeel de spelling.</i>	

Vraag	Antwoord	Scores
25	<p>maximumscore 2</p> <p>De kern van een goed antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Andere bedrijfstakken krijgen deze hulp ook niet • Je straft er de verstandige ondernemer mee / Boeren zijn hierdoor minder geneigd om zelf verantwoordelijkheid te nemen voor de bedrijfsvoering <p>Ook goed is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Als je iets geeft, blijven ze terugkomen • Risico lopen is inherent aan ondernemen <p><i>Maximumlengte van het antwoord: 30 woorden. Beoordeel de spelling en grammatica.</i></p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
26	D	1
27	<p>maximumscore 2</p> <p>De kern van een goed antwoord is:</p> <p>Melkveehouders worden vergeleken met</p> <ul style="list-style-type: none"> • “alle bedrijven” (regel 68) / met andere ondernemers • en met een chipmachines-fabrikant (die ook met financiële golfbewegingen te maken heeft) <p><i>Beoordeel de spelling en grammatica.</i></p>	<p>1</p> <p>1</p>
28	<p>maximumscore 3</p> <p>vijf van onderstaande:</p> <ul style="list-style-type: none"> – “innige relatie” (regel 22) – “toegestopt” (regel 24) – “superenthousiaste (geldschieder)” (regels 25-26) – “immense subsidieverstrekker” (regels 29-30) – “betutteling” (regel 36) – “(beleid dat) zwalkt” (regels 36-37) – “platwalsen” (regels 39-40) – “verzoeknummers” (regel 40) – “geld uitdelen” (regel 42) – “schreeuwen (om meer hulp)” (regels 42-44) – “bliefde” (regel 45 en regel 47) <p>indien vijf goed</p> <p>indien vier goed</p> <p>indien drie goed</p> <p>indien twee of minder goed</p>	<p>3</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>0</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

29 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

De overheid moet niet voortdurend de voedselindustrie / de boeren subsidiëren.

of

Boeren moeten zelf hun bedrijfsrisico's financieren.

*Maximumlengte van het antwoord: 15 woorden.
Beoordeel de spelling en grammatica.*

Tekst 4 Darwin zou het nu ook samen doen

30 C 1

31 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Er is open toegang tot wetenschappelijke publicaties.
- Er zijn beurzen verkrijgbaar / Veel Europese instituties voor wetenschap keren hoge bedragen uit voor onderzoek.
- Het maakt intensievere samenwerking mogelijk.

Opmerking

Niet goed rekenen:

Het Europees subsidieprogramma 'Horizon 2020' heeft 80 miljard te verdelen over zeven jaar.

voor maximaal twee elementen uit bovenstaande:
per juist benoemd element

1

Beoordeel de spelling en grammatica.

32 C 1

33 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- De toewijzing van subsidie gebeurt niet alleen op basis van kwaliteit / Er is een (meestal onuitgesproken) conflict tussen kwaliteit en evenredige verdeling 1
- De bereidheid om elkaars werk gratis te beoordelen / om mee te doen in het peerreviewsysteem zou kunnen afnemen 1

Beoordeel de spelling en grammatica.

Vraag	Antwoord	Scores
34	maximumscore 1 De kern van een goed antwoord is: Het beoogde effect is dat minderbedeelde/armere landen meer kansen krijgen / dat rijke landen niet nog meer voorsprong krijgen. <i>Beoordeel de spelling en grammatica.</i>	
35	maximumscore 2 De kern van een goed antwoord is:	
	• Het werk van Darwin voldoet aan de voorwaarde van intellectuele uitwisseling	1
	• Dat is af te leiden uit de correspondentie van Darwin met alle grote Europese geleerden van zijn tijd	1
	<i>Beoordeel de spelling en grammatica.</i>	
36	C	2
37	A	1
38	maximumscore 2 2, 3 en 6 indien drie goed indien twee goed indien een of geen goed	 2 1 0

Incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik

- 39 Regeling met betrekking tot incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik in de antwoorden op open vragen**
Voor fouten met betrekking tot incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik dienen in totaal maximaal 4 scorepunten in mindering te worden gebracht volgens onderstaande aftrekregeling:
0 fouten	0
1 fout of 2 fouten	1
3 of 4 fouten	2
5 of 6 fouten	3
7 of meer fouten	4
- Zie Vakspecifieke regel 1 voor exacte aanwijzingen omtrent aftrek.

Bronvermeldingen

- tekst 1 Johan Bolhuis en Marcus Düwell, Trouw, zaterdag 23 april 2016
- tekst 2 Mark Levels, NRC, 18 augustus 2016
(<https://www.nrc.nl/nieuws/2016/08/18/nee-meneer-de-politicus-mijnstatistieken-zijn-niet-links-3838884-a1516993>)
- tekst 3 Marieke Stellinga, NRC, 15 september 2015
- tekst 4 Louise O. Fresco, NRC Handelsblad, 23 april 2014
- tekstfragment 1 'Mens-zijn, wat is dat?' / interview met primatoloog Frans de Waal door Robert Dulmers, De Groene Amsterdammer, 3 november 2010
- tekstfragment 2 Berthold van Maris, 'Hoe oud is de oertaal van alle mensen?', NRC, 16-17 maart 2018